

BESLUITFORMULIER

Team Sociaal Beleid

Zaaknummer: 3809985 Datum: 24 maart 2026	Opsteller: H.Gutleb
Onderwerp: Ingekomen stuk – Rapport over klachtrecht en inspraak in residentiële jeugdhulp	
Besluit: <ol style="list-style-type: none">1. Kennis te nemen van het rapport “Je bent maar een kind, je durft gewoon niet” over klachtrecht en inspraak in residentiële jeugdhulp aangeboden door de Kinderombudsman.2. Het rapport van de Kinderombudsman ter informatie aan de gemeenteraad te verzenden.	

Publiekssamenvatting

De Kinderombudsman biedt het rapport *Je bent maar een kind, je durft gewoon niet* aan het college en de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn aan. Dit rapport geeft inzicht in wat jongeren nodig hebben om zich tijdens hun verblijf in de residentiële jeugdhulp vrij en veilig uit te kunnen spreken. De Kinderombudsman constateert dat de huidige klachtprocedures vaak nog niet voldoen aan de vereisten die nodig zijn om jongeren voldoende rechtsbescherming te bieden. Het rapport bevat daarom aanbevelingen om het klachtrecht te versterken en beter aan te laten sluiten bij de praktijkervaringen van jongeren.

Inleiding

Het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind erkent het klachtrecht als een fundamenteel recht voor jongeren die van hun vrijheid zijn beroofd. In 2016 publiceerde de Kinderombudsman het onderzoek *Neem mijn klacht serieus*, waarin tien vereisten worden geformuleerd voor een goed functionerend klachtrecht in de residentiële jeugdhulp.

In 2026 verscheen het vervolgonderzoek *Je bent maar een kind, je durft gewoon niet*. Dit rapport concludeert dat de in 2016 vastgestelde uitgangspunten nog steeds actueel zijn.

Jongeren ervaren nog altijd hoge drempels om een klacht in te dienen. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Zorg voor een laagdrempelige en toegankelijke klachtprocedure, zodat jongeren weten waar ze terecht kunnen en eenvoudig een klacht kunnen indienen.
- Creëer een veilig pedagogisch klimaat, waarin het welzijn en de ontwikkeling van jongeren centraal staan en zij zich vrij voelen om zich uit te spreken.
- Stimuleer een cultuur van reflectie en leren van klachten, waarbij de verantwoordelijkheid niet alleen bij de jongere ligt, maar gedeeld wordt met de jeugdhulporganisatie en de professionals.

Het klachtrecht is vastgelegd in de Jeugdwet (art. 4.2.1) en voor jongeren in de gesloten jeugdhulp nader uitgewerkt in art. 6.2.4. Jeugdhulporganisaties zijn verplicht deze wettelijke bepalingen na te leven. De gemeente Alphen aan den Rijn en de Service Organisatie Zorg Holland Rijnland hebben deze verplichtingen bovendien expliciet opgenomen in de contracten met jeugdhulpaanbieders, zodat het klachtrecht voor jongeren in de residentiële jeugdhulp ook contractueel is geborgd.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Verbeteren van het klachtrecht van jongeren in residentiële jeugdhulp.

Kader

- Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind
- Jeugdwet

Argumenten

De Kinderombudsman vraagt om dit rapport aan het college en de gemeenteraad ter informatie voor te leggen.

Duurzaamheid

n.v.t.

Participatie

De Kinderombudsman heeft tijdens het Jeugd welzijnsberaad informatie opgehaald bij de jongerenraden van verschillende jeugdzorgorganisaties. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met onder meer Jeugdstem, de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de klachtencommissies van drie organisaties voor residentiële jeugdhulp, een universitair docent jeugd- en familierecht (Universiteit Leiden) en een medewerker van een locatie voor open residentiële jeugdhulp. Verder zijn verdiepende gesprekken gehouden met jongeren en volwassenen die momenteel in de residentiële jeugdhulp verblijven of daar in het verleden hebben verbleven.

Financiële consequenties

Het rapport klachtbehandeling in residentiële jeugdhulp heeft geen financiële consequenties.

Realisatie

Bijgevoegd rapport wordt gestuurd naar de raad.

Bijlage(n):

- Aanbiedingsbrief rapport – college BW
- Rapport klachtbehandeling in residentiële jeugdhulp